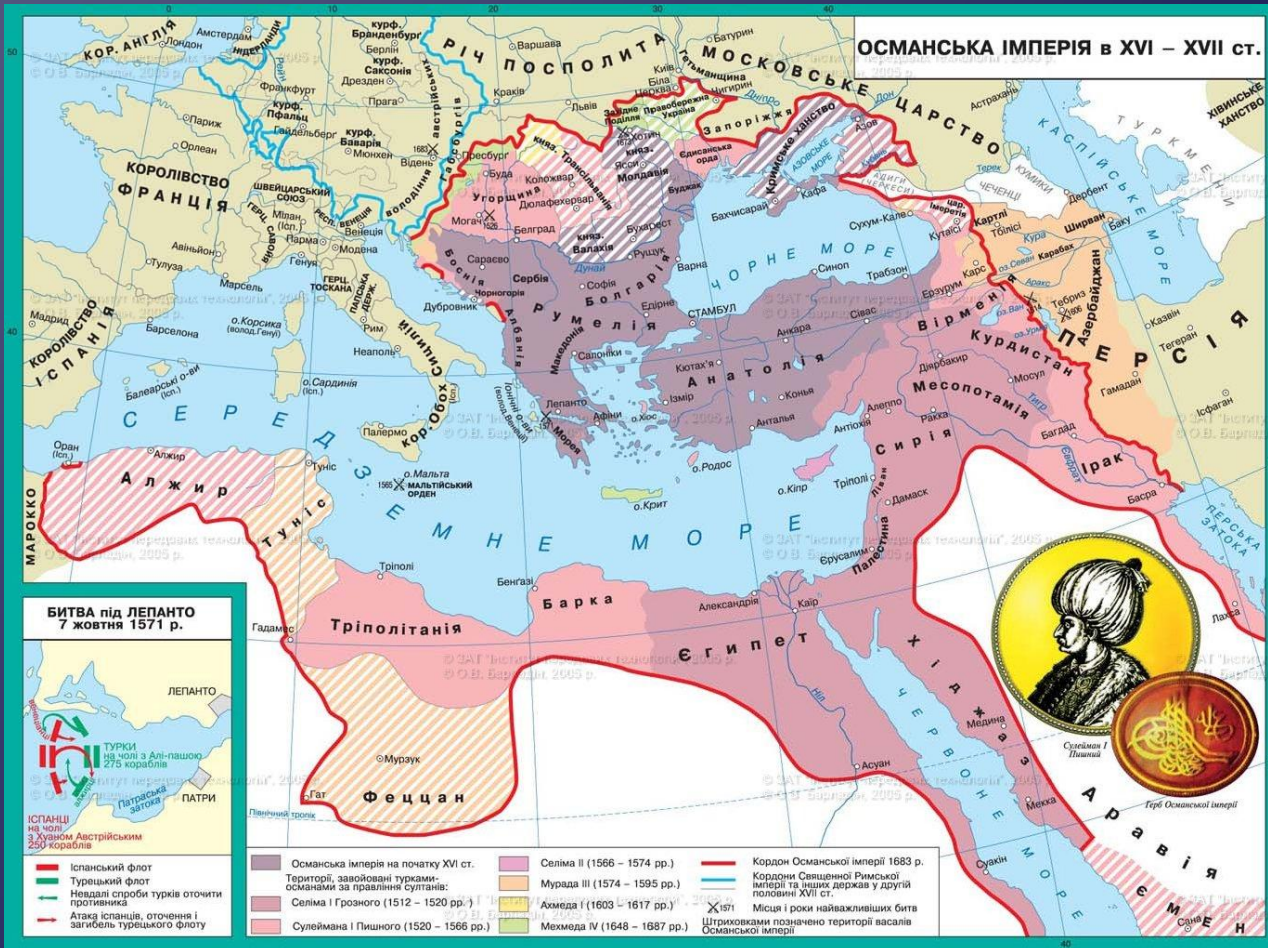

“Османська імперія”

XVI ст. було часом найбільшої військової та політичної могутності Османської імперії. У першій половині XVI ст. вона приєднала до своїх володінь значні території на Близькому Сході та в Північній Африці. Здійснено це було султаном Селімом I Грізним (1512—1520 рр.).

Селім I (1470 р.народження). Він був надзвичайно честолюбною людиною. Прагнув, як Александр Македонський, підкорити весь світ.

- Щоб посісти престол, він змусив батька зректися, а, за тим, перш ніж його старші брати встигли оговтатися, захопив першість. Згодом він наказав їх убити (такою була норма середньовічних східних звичаїв). Жорстокість Селіма I жахала і ворогів, і друзів. Під час війни проти іранського шаха він наказав винищити 40 000 осіб, єдиною провиною яких була вірність шахові.

- У переможній війні проти Ірану Селім I завоював країни Закавказзя — Азербайджан, частину Вірменії, Грузії, Дагестан і Курдистан. Після цього розпочав завоювання Сирії та Єгипту.

Завоювання Селіма I

- Періодом найвищого розквіту Османської імперії вважають правління **Сулеймана I Пишного** (1520—1566 рр.). (Кануні, «законодавець»)
- Він був наймогутнішим із турецьких султанів за весь час існування Османської імперії.

Сулейман I

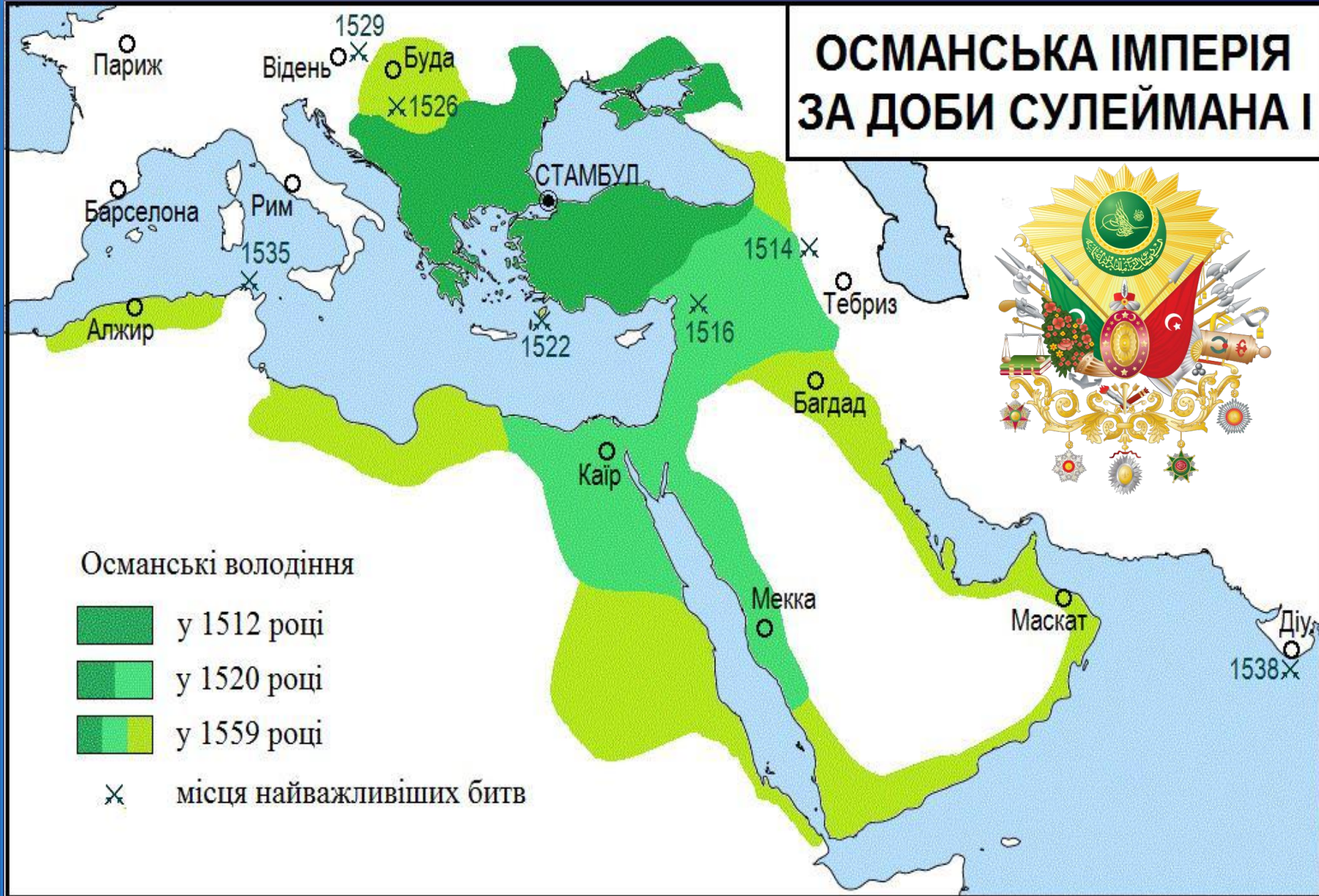
- Коли прийшов до влади Сулейман I, він наказав звільнити з в'язниці 60 крупних єгипетських сановників та купців. Така гуманна політика викликала прихильність багатьох його підданих і ввела в оману європейських правителів, які вважали Сулеймана миролюбним. Пізніше саме він став загрозою Європи.

Сулейман був сином Селіма I. Його ще юнаком почали залучати до участі у вирішенні державних справ.

Одним із головних напрямків діяльності Сулеймана I стали війни з метою підкорення країн Близького Сходу, Східної Європи та узбережжя Середземного моря. Сулейман I уславився ще й тим, що створив великий флот.

ОСМАНСЬКА ІМПЕРІЯ ЗА ДОБИ СУЛЕЙМАНА I

Турецькі кораблі в XVI ст. плавали всіма морями та океанами, сягаючи навіть берегів Індії.

За часів правління Сулеймана I
Пишного турки-османи проникли до
Центральної Європи.

Однією з перших
його перемог
стало взяття
Белграда — міста,
яке протягом
тривалого часу
стримувало
просування турків
у Європу.

- Під час ведення війн за підкорення країн Європи Сулейман I виявив себе не лише видатним полководцем, а й людиною, яка чудово орієнтувалась у складнощах європейської політики та протиріччях християнського світу. Християнство як релігія не викликало інтересу Сулеймана I, але він чудово розумів велику користь від релігійного розколу в Європі.

Головною перепорою на шляху до підкорення Європи була Габсбурзька імперія, тому султан став усіляко підтримувати її релігійних ворогів — протестантів.

- В Угорщині, наприклад, він сприяв поширенню кальвінізму. Таке ставлення до протестантів стало причиною того, що прихильники протестантства дивилися на Сулеймана I, як на свого захисника.

Яничари – гвардія, військо Османської імперії.

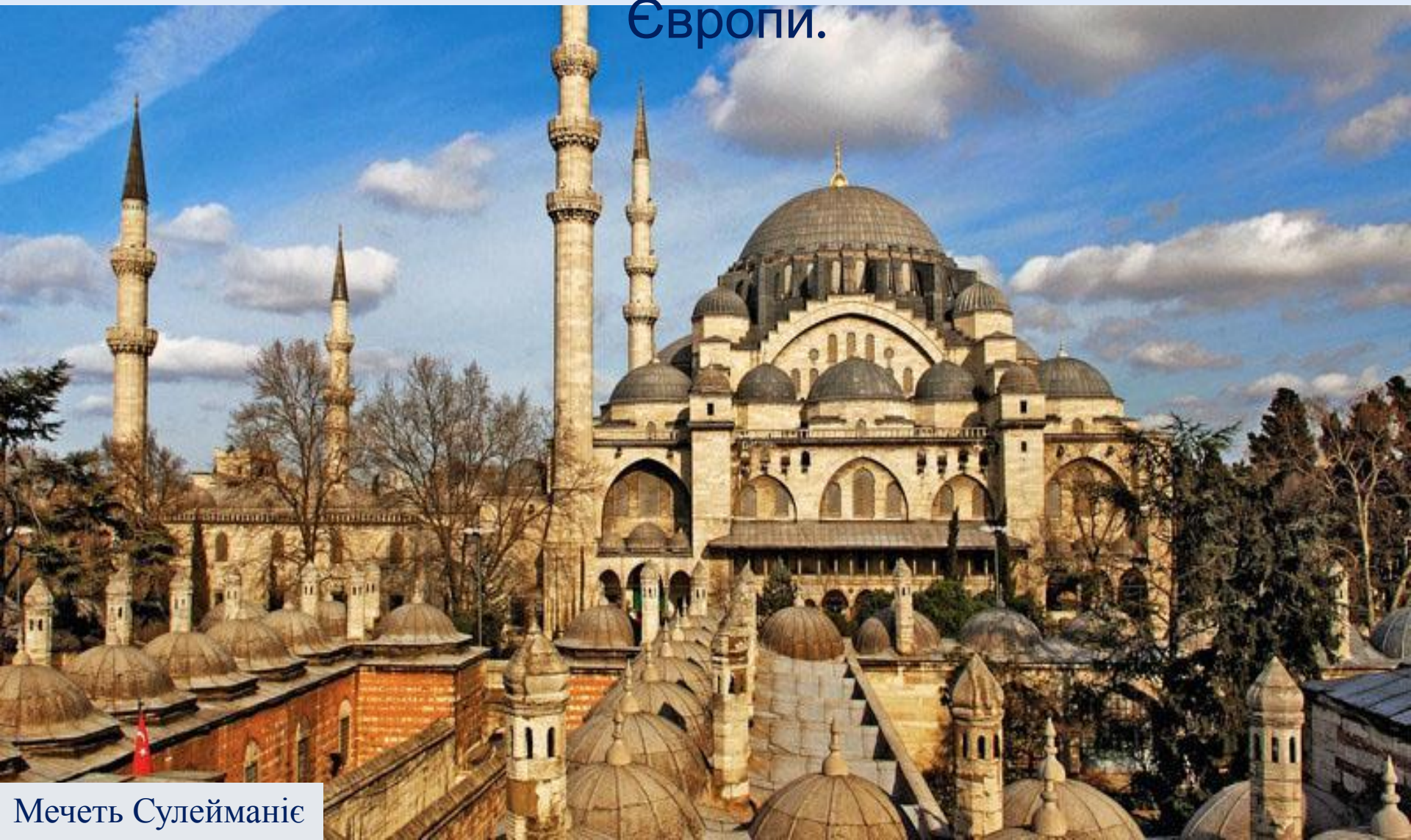

Сулейман I багато уваги приділяв розвитку своєї держави. При ньому було впорядковано законодавство імперії.

Поважаючи законодавчу діяльність султана, народ називав його шанобливо “кануні” (“законодавець”)

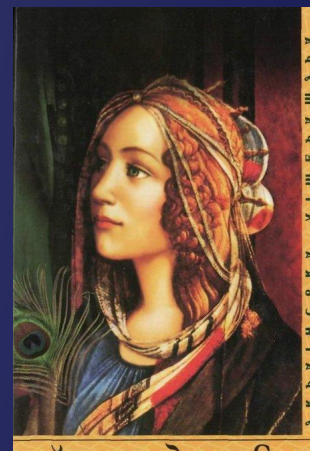
Величезним був внесок Сулеймана I і в розвиток культури, яка за його правління досягла набагато вищого рівня, ніж у більшості країн тогочасної Європи.

Мечеть Сулейманіє

Величезний вплив на Сулеймана I, за свідченнями сучасників, справляла його дружина Роксолана, (колишня наложниця, куплена на невільничому ринку і подарована султанові на честь сходження на трон) за переказами — українка, Настя Лісовська.

Названа султаном Гюрем, що означає «та, що сміється».

- Розумна, кмітлива слов'янка активно займалася державними справами, що за східними звичаями не дозволялося жінкам.
- Народила султанові 3 сині та дочок.

Після цього турецькі війська рушили в Угорщину, де в битві під Могачем (1526 р.) розгромили чесько-угорське військо.

Під час битви загинув угорський король Лайош II. Турецьке військо спустошило країну; Угорщину було поділено між Австрійською та Османською

У 1529 р. Сулейман I оточив столицю Австрії Відень.

Його військо
вдесятеро
перевищувало сили
захисників. Над
Європою нависла
страшна загроза.
Проте, Відень вистояв,
завдяки допомозі
польського короля, у
війську якого були й
українські козаки.
Наближалася зима,
що змусило турків
зняти облогу.

Завдяки завойовницьким війнам, було створено могутню та агресивну Османську імперію, володіння якої лежали у трьох частинах світу — Європі, Азії та Африці.

Після поразки під Віднем, Османська імперія уклала союз із Францією проти австрійських Габсбургів.

Цей союз показав, що османи стали інструментом у європейській боротьбі, а не загрозою для Європи.

Мавзолей Сулеймана I Пишного

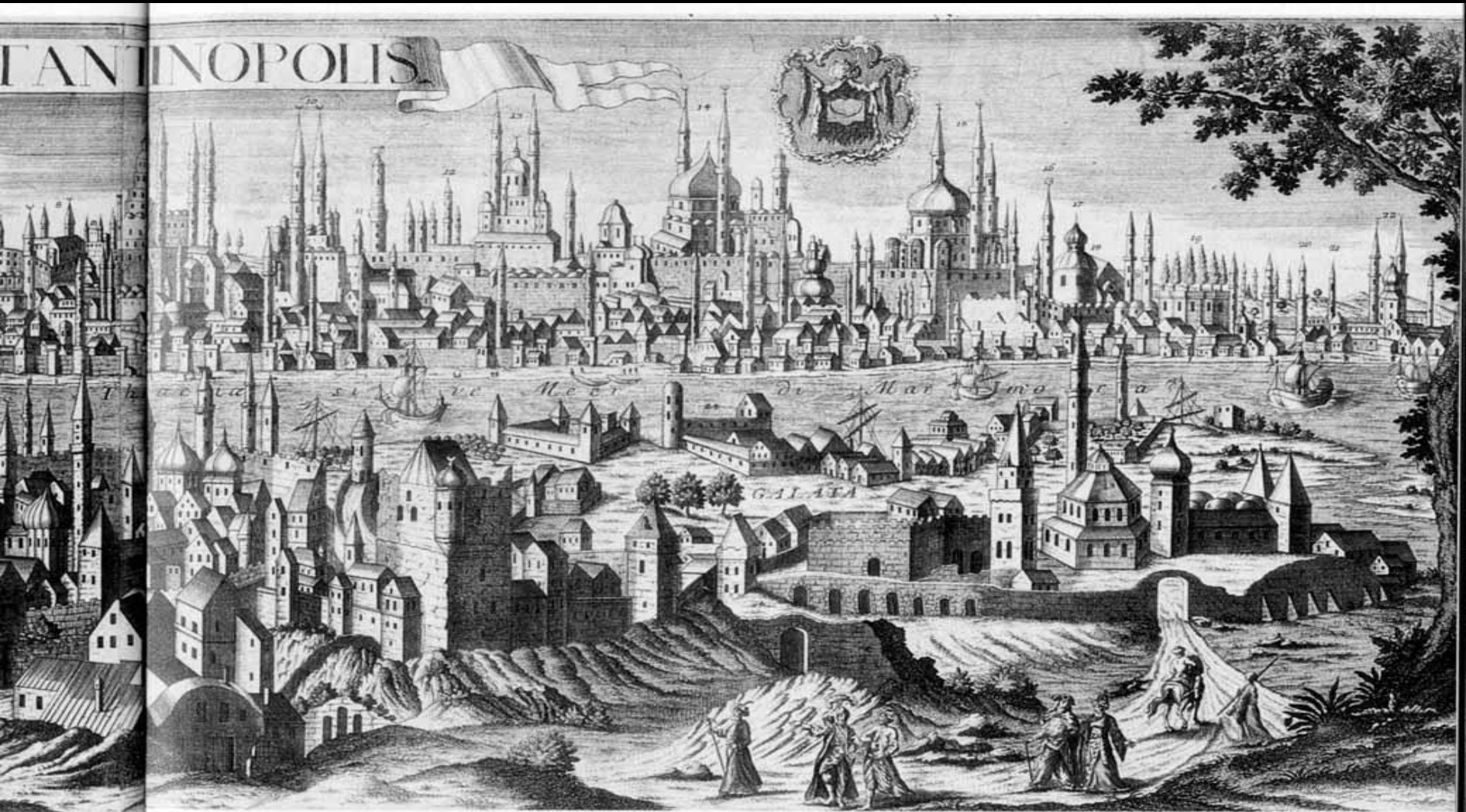
Сулейман I помер у 1566 р. під час облоги фортеці в Угорщині. Після цього в Османській імперії розпочався тривалий період занепаду.

Зрештою, турки вже не становили небезпечного

Турецький флот зазнав поразки в битві біля Лепанто (1571 р.); невдалі війни проти Венеції, Австрії та Польщі.

Безпосереднім наслідком воєн було погіршення внутрішнього становища імперії. Внаслідок воєнних поразок зменшилося надходження здобичі, данини із загарбаних земель, рабів.

Турецький уряд збільшив податки з населення імперії. У відповідь на це в 1591—1628 рр. країною прокотилася хвиля селянських повстань.

Найбільшою поразкою османів у XVII ст. став похід султана Мохаммеда IV зі 100-тисячною армією в Австрію.

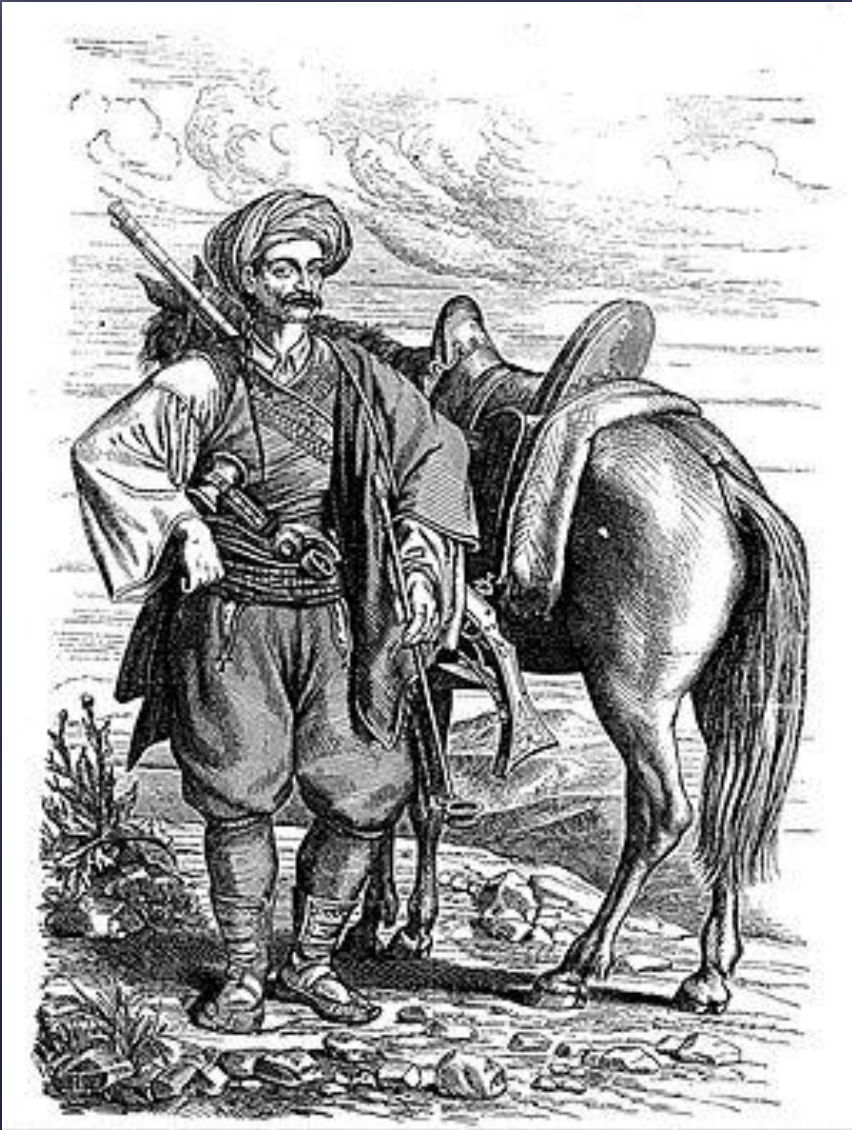

Спроба захопити Відень після двомісячної облоги скінчилася повною катастрофою: 12 вересня 1683 р. турецьку армію вщент розбили об'єднані сили поляків та українських козаків під командуванням польського короля Яна Собеського.

Для утримання загарбаних територій, міста перетворювалися на сильно укріплені фортеці, а на кращі землі переселяли турків. Усіх чоловіків (не мусульман), обкладали подушним податком; вони виконували повинності на будівництві шляхів, фортець, мостів. Їм заборонялося їздити верхи, носити зброю, споруджувати будинки вищі, ніж у турків.

У Болгарії та Сербії поширився гайдуцький рух.

Гайдуки нападали на турецьких чиновників, солдатів, спалювали й вирізали мусульманські поселення. Переховувались гайдуки в горах, лісах і сусідніх країнах.

Попри тяжке гноблення, загарбані народи зберегли свої культуру, звичаї, мову. Боротьба поневолених народів підривала міць Османської імперії та послаблювала її вплив на Європу.

ІЗ СЕРБСЬКОЇ ПІСНІ

Ой ти, Лазар-пар, владико сербіє,
Не бувало, та й не може бути
Двох владик над одною землею...
Присилай мені ключі й подать,—
Золоті ключі від міст великих,
За сім літ пришли ти данину з народу.
Коли ж так зробити не захочеш,
То преходь на Косово з військами,
Ми поділимо там шаблями землю.

■ Підсумки

- * завдяки завойовницьким війнам було створено могутню Османську імперію з володіннями в Європі, Азії та Африці;
- * Вершиною могутності став період правління Сулеймана I Пишного;
- * із припиненням завоювань став неминучим і занепад імперії, який розпочався із середини 17ст